

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України

**"Про внесення змін до Закону України "Про політичні партії в Україні"
щодо строків подання політичними партіями звітів про майно, доходи,
витрати і зобов'язання фінансового характеру"**

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

02 квітня 2020 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», яким було запроваджено відстрочку для політичних партій у поданні щоквартальних звітів про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру. Так, до Розділу VI "Заключні положення" Закону України "Про політичні партії в Україні" було додано пункт 5, в якому встановлено, що звіт про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру політичних партій, передбачений статтею 17 цього Закону, подається не пізніше ніж на сороковий день після закінчення здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), передбачених карантинном, встановленим Кабінетом Міністрів України.

Водночас, діюча редакція пункту 5 Розділу VI "Заклучні положення" Закону України "Про політичні партії в Україні" не забезпечує повною мірою врегулювання питання здійснення аналізу звітності політичних партій та забезпечення притягнення до відповідальності за порушення правил фінансування під час карантину.

Так, багато політичних партій скористалися вищевказаною нормою Закону України "Про політичні партії в Україні" та не подавали звітність, ні за перший, ні за другий, ні за третій квартал 2020 року. Станом на кінець листопада, за перший квартал 2020 року свої звіти подали 243 партій, тоді як за другий квартал – 187 партій, а за третій – усього 82. При цьому серед парламентських партій тільки одна подала звіт за другий квартал цього року і жодна – за третій квартал. Останній факт є особливо тривожним, адже парламентські партії отримують кошти з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, однак можуть не звітують про їх використання, використовуючи вищезгадану норму. Оскільки дія карантину продовжується на невизначений час, відповідно кількість неподаних звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру буде зростати.

В той же час, контролюючий орган – Національне агентство з питань запобігання корупції без аналізу звітів політичних партій не має можливості здійснювати контроль, зокрема, за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, передвиборної агітації, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності тощо. Крім того, подання політичними партіями до Національного агентства з

питань запобігання корупції великої кількості звітів про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру після завершення карантину призведе до надмірного навантаження на Національне агентство з питань запобігання корупції, внаслідок чого робота Агентства у цій сфері стане менш ефективною.

Неподання політичними партіями, зокрема тими, що отримують кошти, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, звітів про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру також негативно впливає на прозорість фінансування політичних партій. За таких умов неможливо зрозуміти, звідки політичні партії отримують кошти та як їх використовують. Це негативно впливає на підзвітність політичних партій перед суспільством і державою. Більш того, подання звітності політичними партіями після завершення карантину призведе до того, що порушники, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені статтею 212-15 Кодексу України про адміністративні правопорушення, отримають можливість уникнути відповідальності за такі порушення у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення.

У зв'язку з цим, а також із врахуванням того, що законодавство не забороняє подавати звіти про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру з використанням послуг поштового зв'язку (що буде сприяти дотриманню умов карантину), доцільним є виключення положення про відстрочку для політичних партій у поданні щоквартальних звітів про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру на період карантину.

2. Мета і цілі прийняття законопроекту

Головною метою законопроекту є забезпечення здійснення державного контролю Національним агентством з питань запобігання корупції за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, повнотою таких звітів, звіту зовнішнього незалежного фінансового аудиту діяльності партій, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Зазначеним законопроектом пропонується внести зміни до Закону України "Про політичні партії в Україні" в частині виключення положення про відстрочку для політичних партій у поданні щоквартальних звітів про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру на період карантину.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Основним нормативно-правовим актом в цій сфері є Закон України "Про політичні партії в Україні".

5. Фінансово-економічне обґрунтування

На момент внесення законопроект не потребує додаткових витрат Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття цього законопроекту дозволить Національному агентству з питань запобігання корупції здійснювати державний контроль за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, повнотою таких звітів, звіту зовнішнього незалежного фінансового аудиту діяльності партій, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей.

Народні депутати України

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Корнієнко Олександр Сергійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EA582F00A1098500
Дійсний до: 16.06.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 7д9/1-2021/12141 від 19.01.2021

331642